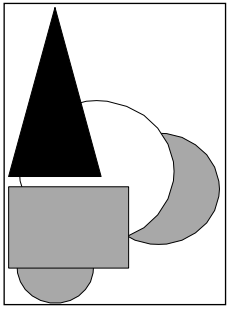

Jaarverslag 2016

Van Stichting BRM

Werkgebied De Fryske Marren

*STICHTING
TOT BEHOUD VAN
RIJKSMONUMENTEN
WERKGEBIED GEMEENTE DE FRYSKE MARREN*

**JAARVERSLAG 2016 VAN DE
STICHTING TOT BEHOUD VAN RIJKSMONUMENTEN
MET ALS WERKGEBIED DE GEMEENTE DE FRYSKE MARREN**

1. Algemeen

De gemeenteraad heeft op 9 april 1991 besloten tot het oprichten van de “Stichting tot Behoud van Monumenten in de gemeente Gaasterlân-Sleat” (BMG).

De notariële akte werd op 17 maart 1992 verleden bij notaris Mr. G.A. de Gelder te Balk.

Het besluit tot oprichting van de stichting is door Gedeputeerde Staten van de Provincie Fryslân goedgekeurd bij besluit van 3 juni 1992.

De Rijksdienst voor de Monumentenzorg te Zeist liet op 22 juni 1992 weten dat de stichtingsakte voldoet aan de te stellen eisen om als een rechtspersoon te kunnen worden aangemerkt.

In verband met de fusie van de gemeenten Gaasterlân-Sleat, Skarsterlân en Lemsterland op 1 januari 2014 heeft het bestuur besloten om ook de statuten aan te passen. Op 19 mei 2014 heeft deze statutenwijziging plaats gevonden, waarbij de naam van de Stichting BMG is gewijzigd in Stichting BRM (Stichting tot Behoud van Rijksmonumenten). Het werkgebied is per 1 januari 2014 de gemeente De Fryske Marren.

Het doel van de stichting is het bevorderen van de instandhouding van de monumenten als bedoeld in de Monumentenwet 1988, voor zover gelegen binnen de grenzen van de gemeente DFM. De stichting is ingeschreven bij de kamer van Koophandel en Fabrieken en is geregistreerd onder no. 41004215.

De formele juridische overdracht van de rijksmonumenten aan de Stichting BMG heeft op 26 november 2002 bij notaris Mr. A.J. Nicolai te Balk plaatsgevonden.

Na de fusie van de 3 gemeenten heeft de stichting op 1 juli 2016 een aantal van haar monumenten aan de gemeente overgedragen en zijn er gelijktijdig andere monumenten aan de stichting overgedragen.

Het totaal aantal monumenten dat juridisch eigendom van de stichting is bedraagt 26. Hiervan zijn 25 rijksmonument en is de klokkenstoel te Bantega gemeentelijk monument.

Bestuurders van de Stichting in 2016:

- Voorzitter: de heer Ing. J. Belksma te Rijs
- Secretaris/penn.: de heer J. de Vries te Ouwsterhaule
- Bestuurslid: de heer Th. Coehoorn te Leeuwarden
- Bestuurslid: de heer M. Dijkstra te Balk
- bestuurslid: de heer ir. F. Terpstra te Beetsterzwaag

De bedoeling van de stichting is om op termijn de z.g. POM-status te verkrijgen (Professionele Organisatie voor Monumentenbehoud). De aanvraag hiervan wordt voorlopig aangehouden om weloverwogen stappen te kunnen doen bij de uitbouw van de organisatie passend bij de omvang van de objecten-portefeuille en de eisen die worden gesteld aan een dergelijke professionele status.

Op vrijdag 9 september 2016 heeft de feestelijk overdracht plaats gevonden van een aantal monumenten van de Stichting BRM naar de gemeente DFM en omgekeerd van de gemeente DFM naar de Stichting BRM . Dit vond plaats in de Hobbe van Baertkerk te Joure. Twee grote geel geschilderde sleutels werden uitgewisseld door wethouder Johannes van der Pal en voorzitter Jelle Belksma VAN DE Stichting BRM.

Burgemeester Fred Veenstra zorgde er voor dat alles in goede banen werd geleid.

In het verslagjaar werden 5 bestuursvergaderingen en een aantal werkbesprekingen gehouden. De werkbesprekingen stonden in het teken van de voortgang van de uit te voeren werkzaamheden aan de monumenten.

Een groot deel van het jaar werd in beslag genomen door overleg met de gemeente over de uit te wisselen monumenten en de omvang van de gemeentelijke subsidiëring. Een duurzaam onderhoudsproces van de grotere objectportefeuille tegenover beperkte middelen zijdens de gemeente maakte dat het overleg langer duurde dan voorzien. De afronding samen met burgemeester en wethouders vond plaats in april/mei 2016.

Het gemeentebestuur heeft toegezegd dat de Stichting BRM een adviesrol krijgt bij het mogelijk vervreemden van (nog) in haar eigendom zijnde rijksmonumenten. Deze overeenkomst moet nog worden vastgelegd in een beleidsdocument van De Fryske Marren.

2. Objecten

Overzicht van de objecten en de voornaamste werkzaamheden, die aan de objecten van de Stichting BRM in het verslagjaar zijn uitgevoerd. Voorts is aangegeven welke objecten zijn overgedragen aan de gemeente.

2.1. Poorten en bruggen te Balk en Sloten

Deze objecten maken deel uit van het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan en zijn daarom per 1 juli 2016 overgedragen aan de gemeente.

2.2. Teernstrabrug Balk (Luts)

Voor de Teernstrabrug is in het verleden een beschikking ontvangen op grond van het BRIM. Enkele jaren geleden zijn de landhoofden volledig gerestaureerd.

De noodzakelijke restauratie van de stalen bovenbouw zal door de gemeente worden opgepakt, nu dit object aan haar is overgedragen per 1 juli 2016, zie ook 2.1.

2.3. Lemsterpoort en Woudsenderpoort - Sloten

Na de restauratie van het metselwerk nabij de waterlijn bij de beide poorten in 2013 hebben geen investeringen meer plaatsgevonden. De onderhoudstoestand is goed. De beide poorten zijn op 1 juli 2016 overgedragen aan de gemeente, zie ook 2.1.

2.4. Bruggetje over 't Diep te Sloten

Het houten bruggetje is per 1 juli 2016 overgedragen aan de gemeente, zie ook 2.1.

3. Molens

Op 1 juli 2016 heeft de overdracht van twee molens aan de stichting BRM plaatsgevonden. Met deze molens heeft de stichting voor het eerst in haar bestaan ook vrijwillige molenaars binnen haar organisatie, die op de desbetreffende molens tot nu toe werkten voor gemeente De Fryske Marren en voorgangers. De vrijwillige molenaars zijn lid van het Gild Fryske Mounders. Het bestuur heeft besloten om de kosten van de WA+ verzekering, die de molenaars bij deze vereniging hebben afgesloten, welke schade aan de molen dekt tot een bepaald maximum bedrag, vanaf kalenderjaar 2017 aan de molenaars te vergoeden.

3.1. Groene Molen te Joure

Het gaande werk is door molenmaker Rolf Dijkema van De Molenmakers B.V. onder assistentie van molenaar Bauke Bos en Frank Terpstra nagelopen en opnieuw afgesteld. Dit betrof het afstellen van de vang en het afstellen en opwiggen van het asrad en de bovenbonkelaar.

De spil heeft reeds sinds de reconstructie (rond 2009) een lichte kromming. Door deze kromming raakte de spil op één punt steeds de koker. Om dit euvel te verhelpen is op de desbetreffende positie een stukje van de binnenzijde van de koker geschaafd. Voorts zijn enkele nieuwe wervels gemaakt voor de windborden en is de bovenbonkelaar behandeld met vergif tegen houtknagers.

Gediplomeerde vrijwillige molenaars: Bauke Bos en Jesse Molenkamp

3.2. Grevensmolen te Vegelinsoord.

In september 2016 zijn het volledige gevluht en de voorzijde van de kap geschilderd. Een jaar eerder waren de staart en de achterzijde van de kap al geschilderd, toen nog in opdracht van gemeente De Fryske Marren. Het schilderwerk is beide keren uitgevoerd door schildersbedrijf Domien Silvius uit Joure. Voor het schilderwerk dat in september is uitgevoerd, heeft de stichting een onderhandse aanbesteding gehouden met twee genodigden.

Verder is na breuk één kam van het schroefrad vervangen.

Gediplomeerde vrijwillige molenaars: Ane Dijkstra, Job Koehoorn en Frank Terpstra
Vrijwilliger: Popke Timmermans

4. Torens en dakruiters

Vanwege de uitwisseling van objecten en om onduidelijkheid te voorkomen volgt hierna een volledige lijst van bij de stichting per 1 juli 2016 in eigendom zijnde torens en dakruiters.

4.1. Kerktoren (dakruiter) te Balk

De dakruiter in Balk is in 2016 buitendaks helemaal hersteld en opnieuw geschilderd. De loden vloer onder de luidklok en boven het orgel bleek versleten en is dit jaar geheel vernieuwd. Onder deze vloer is, ter meerdere zekerheid van voorkoming van vochtschade aan het kerkorgel, boven de plafonds ter plaatse van het orgel een extra vochtdichte voorziening aangebracht. De werkzaamheden zijn uitgevoerd door Installatiebedrijf Douwe Bijlsma –Tjerkgaast en Schildersbedrijf Fokke Klijsma Balk

4.2. Kerktoren (dakruiter) te Elahuizen

Nadat in 2013 de werkzaamheden aan de luidklok (het herstellen van scheuren in de wand van de klok) en reparaties van verrotte onderdelen van de houtconstructies aan de toren hebben plaats gevonden, is dit jaar het achterhout van de dakopbouw waarnodig vernieuwd en is de loden wandbekleding van de opbouw grotendeels vernieuwd en geschilderd.

4.3. Kerktoren te Harich

In 2014 heeft een grote restauratie plaats gevonden van het interieur van de toren van Harich. Dit jaar geen onderhoudsklachten; de onderhoudstoestand is goed

4.4. Joustertoer aan de Midstraat te Joure

Op 1 juli 2016 in eigendom gekomen bij de stichting. Een toren die tegen de kerk aan is gebouwd en ook nog een rechtszaal bezit op de eerste verdieping.

Er is dit jaar geen gepland onderhoud uitgevoerd. De onderhoudstoestand is matig/voldoende.

4.5. Westermeer toren te Joure

Deze toren aan de Geert Knolweg 4 Joure is op 1 juli 2016 in het bezit van de stichting gekomen. Het is een vrijstaande toren als ook in Nijemirdum het geval is. Inmiddels is een forse restauratie nodig en in voorbereiding door verzakking en achterstallig onderhoud. Uitvoering wordt verwacht in 2018.

4.6. Toren te Langweer

Per 1 juli 2016 is de toren eigendom van de stichting geworden. Een markant object voor het dorp Langweer. De vorige eigenaar heeft kort voor de overdracht nog fors in dit object geïnvesteerd vanwege achterstallig onderhoud.

4.7. Toren te Lemmer (Lemstertoer)

Deze toren staat aan het kerkhof in Lemmer. De toren lijkt vrijstaand te zijn gebouwd, maar is ook voor een deel in de kerk ingebouwd. De overdracht aan de stichting heeft per 1 juli 2016 plaats gevonden. De onderhoudstoestand is matig / voldoende; onderhoudswerkzaamheden worden voorbereid.

4.8. Toren te Nijemirdum

Grootschalig onderhoud heeft in 2012 plaats gevonden. In 2016 zijn derhalve geen noemenswaardige zaken aan de orde geweest die noodzakelijke investeringen vergden.

4.9 Kerktoren (dakruiter) te Oudemirdum

In het verslagjaar is opdracht verstrekt om het schuin hangende torenkruis met haan te herstellen. Bouw Molen Techniek Bertus Dijkstra te Sloten heeft deze werkzaamheden verzorgd. De onderhoudstoestand is voldoende.

4.10. Kerktoren (dakruiter) te Sloten

Aan de kertoren in Sloten is in 2011 groot onderhoud uitgevoerd incl. schilderwerk. Het bestuur heeft in voorbereiding nu noodzakelijke onderhoudswerkzaamheden aan constructie, bekleding en klokken / uurwerk uit te voeren in 2017
De onderhoudstoestand is matig te noemen.

4.11. Kerktoren (dakruiter) te Sondel

In het verslagjaar zijn voor de dakruiter in Sondel geen investeringen gedaan. Enige jaren geleden is de toren helemaal gerestaureerd en verhoogd naar eerdere toestand in goede samenwerking met het kerkbestuur. Onderhoudstoestand Goed.

4.12. Kerktoren (dakruiter) te Tjerkgaast

1 juli 2016 is deze toren overgedragen aan de stichting. De onderhoudstoestand is voldoende.

4.13. Kerktoren Wijckel

In 2011 en 2012 is de toren inwendig helemaal hersteld. In het verslagjaar is aan deze toren een grote investering gedaan voor herstel gevels i.c. voegwerk en metselwerk. Om er achter te komen hoe de kwaliteit van het voegwerk er precies voor stond is Doede Deinum uit Sondel zijn foto's en video's gemaakt vanuit een drone (Doede Deinum Sondel). Hiermee konden duidelijke conclusies worden getrokken. De restauratie van voegwerk, metselwerken en het herstellen van het lichtkozijn in de voorgevel is in het najaar uitgevoerd. De steiger is januari 2017 weer verwijderd. De onderhoudstoestand is nu weer voldoende - goed

5. Objecten in gebruik bij of door de gemeente

Twee monumenten zijn op 1 juli 2016 aan de De Fryske Marren overgedragen. Het Raadhuis Balk is in gebruik bij de gemeente en tevens trouwlocatie. Het voormalig Stedhûs, pand Heerenwal 48 - Sloten wordt ook als trouwlocatie gebruikt en huisvest een museum met bovendien een dependance van de VVV.

5.1. Raadhuis

Aan en in het Raadhuis is dit jaar enig incidenteel onderhoud uitgevoerd; naast de reguliere exploitatielasten.

5.2 Museum Stédhûs Sleat

Aan het Museum Stedhûs heeft in het verslagjaar geen noemenswaardig bouwkundig onderhoud plaatsgevonden. De afgeronde voorbereidingen om de brandveiligheidssituatie aan te passen aan een ontruimingsinstallatie hebben in 2013 plaats gevonden. Wel zijn bedragen geïnvesteerd in het onderhoud van de cv en de technische installatie.

Ook is de vluchtrap verwijderd, vanwege het feit dat de brandmeldinstallatie is omgebouwd van een vluchtweginstallatie naar een ontruimingsinstallatie.

6. Klokkenstoelen algemeen

Voor 1 juli 2016 had de Stichting BRM 2 klokkenstoelen in eigendom. Met de overdracht van objecten van de gemeente naar de stichting in dit aantal met 9 toegenomen naar een totaal van 11 klokkenstoelen, te weten . Hiervan zijn er 10 x rijksmonument en 1x éénmaal een gemeentelijk monument ; de klokkenstoel van Bantega.

6.1. Klokkenstoel te Akmarijp

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.2. Klokkenstoel te Bantega

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting. Dit monument betreft een gemeentelijk monument en komt alleen in aanmerking voor gemeentelijke subsidies.

Een recent inspectie rapport geeft aan dat aan deze klokkenstoel wel het nodige onderhoud zal moeten worden uitgevoerd.

Het is is in 2017 van start gegaan met het voorbereiden van een restauratieplan. We hopen dat in 2017 deze klokkenstoel kan worden aangepakt.

6.3. Klokkenstoel te Broek

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.4. Klokkenstoel te Mirns

De klokkenstoel van Mirns is in de zomer van 2015 opnieuw geschilderd. De klokkenstoel staat er goed bij.

6.5. Klokkenstoel te Oldeouwer

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.6. Klokkenstoel te Ouwster-Nijega

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.7. Klokkenstoel te Rotstergaast

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.8. Klokkenstoel te Rottum

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aande eigendommen van de stichting.

6.9. Klokkenstoel te Ruigahuizen

De klokkenstoel is in 2015 helemaal opnieuw geschilderd, nadat het object van te voren helemaal was gereinigd.

6.10. Klokkenstoel te Snikzwaag

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

6.11. Klokkenstoel te Teroele

Op 1 juli 2016 is dit object toegevoegd aan de eigendommen van de stichting.

7. Jaarrekening 2016

- Het bestuur heeft de jaarrekening 2016 en de meerjarenbegroting voor 2017-2021 opgesteld. Het bestuur constateert dat de benodigde baten (nog niet beschikt per 31-03-2017 een voorziening vergen tot/met 2021 die niet geheel kan worden gedekt uit de reserves. Als dit boekhoudkundig tekort het komend boekjaar (2018) verder blijkt toe te nemen dan zullen lastenverlagende c.q. batenverhogende maatregelen worden genomen om de continuïteit van de stichting te waarborgen.
- Het was de bedoeling om per 1 januari 2016 ook de overgedragen rijksmonumenten van de gemeente te gaan onderhouden. Pas in de tweede helft 2016 werd er overgedragen. Daarna bleken een aantal objecten niet RCE beschikt qua subsidie. Ergo de omvang van de baten zal eerst in 2017 duidelijk worden en zorgt nog altijd voor vertraging bij de aanpak van sommige objecten afkomstig van de gemeente. Onderbesteding en latere uitvoering van noodzakelijk onderhoudswerk is het gevolg.
- Op 1 juli zijn de meeste transportakten bij notariskantoor Nicolai te Balk gepasseerd. Door trage procedures binnen de Protestantse Gemeentes hebben enkele objecten nog meer vertraging opgelopen waardoor de notariële transporten in het najaar 2016 konden worden afgehandeld.
- Een en ander heeft het bestuur genoopt om de uitvoering van begrote werkzaamheden deels aan te houden tot het volgend jaar 2017.

Zowel de jaarrekening als het jaarverslag 2016 en de Begroting 2017-2021 worden ingediend bij de gemeente De Fryske Marren, Postbus 101, 8500 AC te Joure.

8. Postadres en overige gegevens

De Stichting BRM – DFM heeft haar postadres aan de Wolsmastate 5, 8513 CN te Ouwsterhaule.

Het IBAN nummer is: NL84INGB0002373456 en de BIC.code is: INGBNL2A

De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder no. 41004215.

De stichting BRM is aangewezen als een ANBI instelling.

Ouwsterhaule, april 2017